

Sygn. akt III AUa 215/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Kostro-Wesołowska

Sędziowie: SA Grażyna Kornas (spr.)

SO del. Anna Michalik

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2015 r. w Warszawie

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 września 2013 r. sygn. akt VII U 1490/13

uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1 i 3 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 18 stycznia 2013 r. znak: E (...) w zakresie odmowy wznowienia postępowania i sprawę w tej części przekazuje temu organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

(-) Magdalena Kostro-Wesołowska

(-) Grażyna Kornas

(-) Anna Michalik

Sygn. akt III AUa 215/14

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 maja 2013 r. B. P. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 18 stycznia 2013r. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (Dz. U. z dnia 22 listopada

2012 r. poz. 1285). W piśmie skarżąca wniosła o wypłatę zaległych świadczeń za okres od 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

W uzasadnieniu odwołania powołała się na fakt, że w wyroku z dnia

13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepis art. 103 ust. 2 i 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 13 czerwca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że decyzja ZUS z dnia 23 września 2011 r. o zawieszeniu wypłaty emerytury wydana została zgodnie z obowiązującym wówczas art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy powołał się na art. 190 ust. 3 Konstytucji, zgodnie z którym orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, lub innym terminie utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego, określonym przez Trybunał Konstytucyjny, organ rentowy wskazał, iż do dnia 22 listopada 2012 r., a więc do dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, przepis na podstawie którego zostało zawieszona prawo do emerytury, obowiązywał ubezpieczoną. Tym samym organ rentowy podkreślił zasadność oddalenia odwołania w zakresie dotyczącym wstrzymania wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

Wyrokiem z dnia 17 września 2013 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że podjął wypłatę emerytury na rzecz B. P. od dnia 1 października 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku, w pkt 2 stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia, w pkt 3 wniosek o zapłatę odsetek zawarty w odwołaniu z dnia 14 maja 2013 roku przekazał organowi rentowemu celem rozpoznania.

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego poprzedzone zostało następującymi ustaleniami faktycznymi i ich oceną prawną.

Z ustaleń tych wynika, że decyzją z dnia 25 marca 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. przyznał B. P. (urodzonej dnia (...)) emeryturę w oparciu o treść ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (k. 111 akt emerytalnych). Następnie, decyzją z dnia 23 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na podstawie art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wobec B. P. prawo do emerytury od dnia 1 października 2011 r.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie o sygn. akt K 2/12 Trybunał Konstytucyjny uznał art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie jego stosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012 r.

Pismem z dnia 3 stycznia 2013 r. odwołująca złożyła wniosek o wypłatę zawieszonych świadczeń emerytalnych wraz odsetkami.

Następnie, decyzją z dnia 18 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r. tj. od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek.

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego B. P. odwołała się od decyzji ZUS i tym samym zapoczątkowała niniejsze postępowanie sądowe.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny. Fakty niezbędne do rozpoznania niniejszej sprawy Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, a także w aktach emerytalnych. Prawdziwości tych dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż odwołanie jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Na wstępie rozważań w niniejszej sprawie wskazał na ewolucję art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, i sposób w jaki zmieniała się regulacja zasad

zawieszalności wypłaty emerytury w zależności od kontynuowania zatrudnienia bez rozwiązania umowy o pracę z tym samym pracodawcą, u którego dana osoba pracowała w dacie nabycia prawa do emerytury, i ustalanie w przedmiotowym stanie faktycznym, jakie zasady obowiązywały w dacie przyznawania emerytury skarżące.

Sąd Okręgowy stwierdził, że pierwotnym brzmieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS jedyne ograniczenie w zawieszalności wypłaty emerytury odnosiło się do wysokości osiąganego dochodu - zawieszalność emerytur określał przepis art. 103 ust. 1 i 2 o treści: prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106 przy czym przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni).

Przepis ten uległ zmianie od dnia 1 lipca 2000 r. na mocy art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. z 2000 r., nr 9, poz. 118). Nadano mu następującą treść:

Ust. 1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.

Ust. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem ust. 2a.

Ust. 2a. Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Art. 2a wprowadzający nową kwalifikację zawieszalności wszedł w życie z dniem 1 lipca 2000 r. Tym samym od dnia 1 lipca 2000 r. prawo do wypłaty (realizacji) emerytury było ściśle związane z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego (których) emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Kolejna zmiana dotycząca zasad zawieszalności wypłaty emerytur miała miejsce 8 stycznia 2009 r., i została wprowadzona art. 37 pkt 5 lit a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2012 r., nr 228, poz. 1507) zgodnie z którym, art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, od dnia 8 stycznia 2009 r. brzmiał:

Ust. 1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.

Ust. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni).

Ponadto uchylono ust. 2a tego artykułu dotyczący konieczności rozwiązania umów o pracę dla możliwości podjęcia wypłaty emerytury (art. 37 pkt 5 lit b).

Tym samym od dnia 8 stycznia 2009 r. osoby, które złożyły wnioski o przyznanie prawa do emerytury i od tej daty stwierdzono do niej im prawo, dla uzyskania jej wypłaty nie musiały rozwiązywać umów o pracę z pracodawcami, u których pracowali w dacie przechodzenia na emeryturę, natomiast ci, którzy mieli zawieszone prawo do wypłaty emerytury, ze względu na kontynuowanie zatrudnienia w zakładach pracy, w których pracowali przed przejściem na emeryturę, mogli na swój wniosek podjąć ich wypłatę.

W ocenie Sądu Okręgowego w tym stanie prawnym B. P. nabyła prawo do emerytury.

Następna zmiana zasad zawieszalności emerytur miała miejsce od dnia 1 stycznia 2011 r., bowiem na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r., nr 257, poz. 1726) art. 103 uzyskał brzmienie (art. 6 pkt 1) - ust. 1 „Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106”. Ust. 2 Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni). Ponadto został dodany, po

art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 103a o treści : „Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego”.

Zaś na zasadzie art. 28 tej ostatnio wymienionej ustawy postanowiono, że „Do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6, czyli FUS oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r.”

Grupa senatorów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności: art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w zakresie, w jakim z powodu uzyskiwania przez emeryta przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą skutkuje zawieszeniem prawa do emerytury również wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, z art. 2, art. 21 i art. 64 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175, ze zm.).

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/ 12 orzekł:

Art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wskazał: „Oceniając przedstawioną wyżej sytuację osób, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.; z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz bezpieczeństwa prawnego obywateli, należy dojść do wniosku, że gdyby w momencie przejścia na emeryturę osoby te wiedziały, iż będą musiały przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne, to w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego zrezygnowałyby ze złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowałyby zatrudnienie.

Z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że jeśli ubezpieczony już raz te warunki skutecznie spełnił (osiągnął wiek emerytalny i odpowiedni staż pracy - bo taka była treść ryzyka emerytalnego dla osób, które przeszły na emeryturę od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.), to niedopuszczalne jest - z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa - nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka, czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury. Osoby, o których mowa, podjęły decyzje o przejściu na emeryturę, nie mogąc przewidzieć, że przepisy zmienią się na ich niekorzyść. W przeciwnym wypadku nie składałyby one wniosku o ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego, bo korzystniejsze byłoby dla nich pobieranie wynagrodzenia niż dużo mniejszej emerytury, o którą wystąpiłyby po ustaniu zatrudnienia i która wówczas była wyższa niż ta wyliczona w chwili, gdy złożyły wniosek po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, w związku z powyższym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego uznać należy, iż B. P. przysługuje prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. - czyli za cały okres zawieszenia. Odwołująca nabyła bowiem prawo do emerytury w okresie wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

Sąd Okręgowy podniósł następnie, że w myśl art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Natomiast zgodnie z art. 118 ust. 1a tejże ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego decyzja z dnia 23 września 2011 r. znak: 05/E/40657746 została wydana zgodnie z przepisami prawa. Organ rentowy wykonując obowiązujący przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo zastosował obowiązujące wówczas przepisy i zawiesił prawo do emerytury. W ocenie Sądu Okręgowego, organ nie ponosi żadnej odpowiedzialności za opóźnienia w wypłacie świadczenia.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 18 stycznia 2013 r. znak: (...) zmienił ją w ten sposób, że nakazał podjąć wypłatę emerytury na rzecz B. P. od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

Na mocy art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. wniosek o zapłatę odsetek zawarty w odwołaniu z dnia 14 maja 2013 r. Sąd Okręgowy przekazał do organu emerytalnego celem rozpoznania, ponieważ zaskarżona decyzja nie obejmowała swoją treścią tego roszczenia.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie, Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wniósł organ rentowy zaskarżając powyższy wyrok w części obejmującej pkt. 1 i 3 sentencji.

Wyrokowi Sądu skarżący zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego polegające na niewłaściwym zastosowaniu art. 135 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez rozstrzygnięcie o podjęciu wypłaty zawieszonoego świadczenia po ustaniu przyczyny zawieszenia, od daty wcześniejszej niż początek miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty. Wskazując powyższe przesłanki apelacji wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu zarzutów skarżący podnosił, iż decyzja z dnia 18 stycznia (...) organ rentowy podjął wypłatę uprzednio zawieszonoego emerytury ubezpieczonej od 1 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie zmienił powyższą decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. Zdaniem skarżącego rozstrzygnięcie zaskarżonego wyroku narusza prawo. Skarżący podniósł, iż w sprawie spór dotyczy daty, od jakiej organ rentowy powinien wznowić wypłatę emerytury, na skutek ogłoszenia dnia 22 listopada 2012 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt. 2/12. Orzeczeniem tym TK uznał przepisy art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, w związku z art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „u. e. r”), za niezgodne z Konstytucją RP w takim zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Przepis art. 103a u.e.r stanowił podstawę prawną decyzji z dnia 23 września 2011 r. o wstrzymaniu odwołującej się wypłaty emerytury. Ogłoszenie powyższego wyroku skutkowało ustaniem przyczyny zawieszenia wypłaty świadczenia.

Wniosek o wypłatę zawieszonoego świadczenia emerytalnego ubezpieczona B. P. złożyła dnia 3 stycznia 2013 r. Skarżący wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 135 ust. 1 u.e.r w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznawia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. W stosunku do B. P. przyczyna zawieszenia wypłaty świadczenia ustala dnia 22 listopada 2012 r. t. j. w dacie publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt 2/12, ale ze względu na datę wniosku ubezpieczonej, wznowienie wypłaty było dopuszczalne dopiero od 1 stycznia 2013 r. - a więc zgodnie z rozstrzygnięciem decyzji z 18 stycznia 2013 r.

Skarżący podniósł, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą też przesłanki wznowienia postępowania zakończonego decyzją z dnia 23 września 2011 r. o zawieszeniu wypłaty świadczenia, na podstawie art. 145a § 1 i 2 k.p. a ten ostatni przepis przewiduje, że można żądać wznowienia postępowania w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie, którego została wydana decyzja, jednakże skargę o wznowienie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Ponieważ opisany wyżej wyrok TK wszedł w życie z datą jego ogłoszenia 22 listopada 2012 r., wniosek o wznowienie wypłaty emerytury złożony przez ubezpieczoną dnia 3 stycznia 2013 r. był w oczywisty sposób spóźniony. W związku z powyższym brak jest usprawiedliwionych podstaw dla przywrócenia ubezpieczonej prawa do wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego odnosząca się do pkt. 1 i 3 wyroku Sądu Okręgowego zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim stwierdzić należy, iż podstawowym problemem jaki zaistniał przy rozpatrywaniu sprawy niniejszej sprawy, a który umknął Sądowi Okręgowemu rozpoznającemu sprawę była ocena zachowania przez B. P. terminu do wznowienia postępowania od decyzji z dnia 23 września 2011 r. wstrzymującej od dnia 1 października 2011 r. na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257 poz. 1726) wypłatę emerytury. Wnioskodawczyni w dniu 3 stycznia 2013 r. złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę zawieszonych tą decyzją świadczeń za okres od

1 października 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. wraz z odsetkami powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydany w sprawie K 2/12 stwierdzający, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw cyt. wyżej w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DZ. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt.2 ustawy z dnia 16 grudnia

2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W załatwieniu tego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 18 stycznia 2013 r. i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r. t. j. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek powołując się na treść art. 135 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych cyt. wyżej. Jednocześnie tą samą decyzją organ odmówił wznowienia postępowania w trybie art. 149 § 3 w związku z art. 83b ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w trybie art. 145a k.p.a wskazując, iż zgodnie z tym przepisem skarga o wznowienie postępowania winna być wniesiona w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. W uzasadnieniu zarzutów apelacyjnych skarżący organ podnosi, iż skoro opisany wyżej wyrok Trybunału Konstytucyjnego wszedł w życie z datą jego ogłoszenia t. j. 22 listopada 2012 r. to wniosek odwołujący o wznowienie wypłaty emerytury złożony w dniu 3 stycznia 2013 r. był w ocenie organu w oczywisty sposób spóźniony. Zatem brak jest usprawiedliwionych podstaw dla przywrócenia ubezpieczonej prawa do wypłaty emerytury, za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. jak to uczynił Sąd Okręgowy w pkt. 1 sentencji wyroku czyniąc z tej przyczyny zdaniem organu rentowego uzasadniony zarzut naruszenia prawa materialnego określony art. 135 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych cyt. wyżej. Nie ulega wątpliwości, iż zgodnie z treścią art. 145a § 1 k.p.a. można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu

normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. W sytuacji określonej w

§1 skargę o wznowienie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (§ 2). Zważywszy na datę ogłoszenia wspomnianego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego wnioskodawczyni składając w dniu 3 stycznia 2013 r. wniosek o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń emerytalnych za okres od dnia

1 października 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. uchybiła w nieznacznym stopniu w/w terminowi. Zwrócić jednakże należy uwagę, iż termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania administracyjnego z przyczyny orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, określony w art. 145a §2 k.p.a. jest terminem o charakterze procesowym, wobec czego ma do niego zastosowanie instytucja przywrócenia terminu (wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 listopada 2010 r. (...) SA/Go 710/10). Zatem uchybienie ustawowemu terminowi wymagało więc ustalenia czy w złożonym przez wnioskodawczynię wniosku o wypłatę zaległych świadczeń w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego uprawdopodobniła ona, iż uchybienie terminowi wynikającemu z art. 145a §2 k.p.a nastąpiło bez jej winy w rozumieniu art. 58 § 1 k.p.a. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji odmawiając wznowienia postępowania wskazał również na art. 83 b ust. 1 ustawy systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej „ustawą systemową”) (Dz.U.2015.121). W ocenie Sądu Apelacyjnego przepis art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ma szerszy zakres niż wskazywany art. 58 § 1 k.p.a. Zgodnie bowiem z art. 83 ust. 1 pkt.6 ustawy systemowej jeżeli Zakład uzna odwołanie za słuszne, zmienia lub uchyla decyzje niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia wniesienia odwołania. W tym wypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu. W złożonym przez wnioskodawczynię odwołaniu z dnia 13 maja 2013 r. od zaskarżonej decyzji wnioskodawczyni opisuje cały szereg zdarzeń, które w jej ocenie stanowią o braku jej winy w uchybieniu ustawowego terminu określonego w art. 145a § 2 k.p.a wnosząc o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Organ rentowy zatem przed przesłaniem do Sądu odwołania wnioskodawczyni winien rozpoznać zawarty w odwołaniu wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Zawarty w odwołaniu wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania mieści się w zakresie przedmiotowym art. 83 ust. 1 pkt.6 ustawy systemowej. Zawarta w tym przepisie funkcja kontrolna organu obejmuje również konieczność badania przesłanek stanowiących o przywróceniu terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania zawartego w odwołaniu. Sąd za organ tego uczynić nie może. Jest to bowiem czynność prawna zastrzeżona dla organu rentowego.

Sąd dokonuje natomiast w ramach kontroli instancyjnej wydanej przez organ rentowy decyzji, oceny prawidłowości rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania rozpoznając odwołanie od zaskarżonej decyzji. Skarżący takiej oceny nie dokonał, a skoro tak to wyrok Sądu w pkt. 1 i 3 oraz poprzedzająca go decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 stycznia 2013 r. w zakresie odmowy wznowienia postępowania nie poddaje się kontroli Sądu Apelacyjnego. Ponownie rozpoznając sprawę organ rentowy wskaże od której prawomocnej decyzji (z jakiej daty) odmawia wznowienia postępowania, dokona następnie oceny winy wnioskodawczyni lub jej braku w uchybieniu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania zgodnie z zasadą praworządności i prawdy obiektywnej stanowiącymi gwarancję prawidłowości prowadzonego postępowania administracyjnego. Organ rentowy winien podjąć wszelkie niezbędne czynności zmierzające do wyjaśnienia okoliczności tej konkretnej sprawy, a następnie do ustalonego stanu faktycznego i prawnego stosować obiektywny miernik wymaganej w takich okolicznościach staranności. Dokona następnie subsumpcji ustalonego stanu faktycznego sprawy do norm prawa materialnego stanowiącego podstawę materialnoprawną wydanej przez organ rentowy decyzji.

Mając powyższą argumentację na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 477^{14a} k.p.c.

Sędziowie: PRZEWODNICZĄCY

(...)

(...)